

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

Archiv obce Holubeč

1838–1941

Inventář

EL NAD č.: 1579

AP č.: 393

Mgr. Jana Hrušková

Horšovský Týn 2012

Obsah

Úvod:	
I. Vývoj původce archivního fondu	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	3
III. Archivní charakteristika archivního fondu	3
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	4
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky	4
Seznam použité literatury a pramenů	5
Inventární seznam	6

I. Vývoj původce archivního fondu

Obec Holubeč leží 4 kilometry severně od Hostouně na březích Skařezského potoka (nazýván též Sychrovský potok). První písemná zmínka o ní pochází z roku 1379.

V roce 1839 uvádí Sommer na horšovskotýnském panství ves Holubschen s 26 domy a 180 německými obyvateli.¹ Farní správou ves příslušela k farnosti Mělnice a tam také děti navštěvovaly školu, a to až do roku 1907, kdy byla v obci zřízena expozitura mělnické školy, která se později přeměnila na samostatnou školu.

Z důvodu zániku patrimoniální správy v polovině 19. století se Holubeč (Holubschen) stala samostatnou obcí v soudním okrese Hostouň a politickou správou spadala pod okresní hejtmánství v Horšovském Týně. Od roku 1861 jsou jako její osady uváděny vsi Babice (Wabitz) a Skařez (Garassen).²

O konkrétním fungování zdejší obecní samosprávy se nedochovaly žádné informace, dá se však předpokládat, že fungovala podle tehdy platných právních předpisů (zákon č. 170/1849 říšského zákoníku, později zákon č. 7/1864 zemského zákoníku a pro období po vzniku ČSR zákony č. 75/1919 Sb. a 76/1919 Sb.).

V roce 1921 čítala obec i s osadami 295 obyvatel v 53 domech, přičemž na samotnou ves Holubeč připadalo 37 domů s 201 obyvateli, v Babicích žilo v 10 domech 56 lidí a Skařez tvořilo 6 domů s 38 obyvateli. Kromě dvou cizozemců se všichni obyvatelé hlásili k německé národnosti.

Na základě Mnichovské dohody došlo v říjnu 1938 k záboru velké části politického okresu Horšovský Týn včetně obce Holubeč. Na zabraném území poté vznikl v rámci Říšské župy Sudety venkovský okres Horšovský Týn spadající do obvodu vládního prezidenta v Chebu. Obecní samospráva se poté řídila tzv. Německým obecním zřízením (Deutsche Gemeindeordnung) z roku 1935.

K ukončení činnosti obecního úřadu došlo v květnu 1945, kdy správu obce převzala místní správní komise.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

O převzetí archiválií archivního fondu Archiv obce Holubeč do archivu se nedochovaly žádné informace, pravděpodobně byly převzaty s archiváliemi jiných původců. Žádné záznamy se ve spisu o fondu nedochovaly ani ke ztrátám ostatních dokumentů tohoto původce.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Archiv obce Holubeč vznikl z činnosti Obecního úřadu Holubeč (Gemeindeamt Holubschen) a jeho předchůdců a zachycuje období let 1838–1941. Z hlediska dochování ho lze označit za torzovitý.

Tento archivní fond nebyl dosud pořádan a podle záznamů ve spisu o fondu v něm v minulosti nebyla provedena ani vnitřní skartace. Při pořádání a inventarizaci archivního fondu postupovala zpracovatelka podle metodického návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce z 31. ledna 2000 (č. j. AS/1-284/2000) a metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010).

¹ SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen : statistisch-topographisch dargestellt. VII. Band, Klattauer kreis.* Prag : J. G. Calve, 1839, s. 185.

² *Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen.* Prag, 1861, s. 40.

Po uspořádání archivní fond obsahuje 1 knihu a 1 karton spisů. Jazykem dochovaných archiválií je němčina.

Během uložení archivního fondu ve Státním okresním archivu Domažlice nebyly na archiváliích prováděny žádné restaurátorské ani konzervátorské zásahy, avšak do budoucna se jejich provedení jeví jako nezbytné (kniha inv. č. 1 poškozena mechanicky a plísni a spis inv. č. 3 hlodavci).

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond Archiv obce Holubeč poskytuje vzhledem k minimu dochovaných informací k dějinám obce pouze velmi omezené badatelské využití.

Jedinou dochovanou knihu představuje parcelní protokol z roku 1838, z něhož lze získat informace o pozemkové držbě v obci před polovinou 19. století. Další soupis majitelů půdy, tentokrát z roku 1941, obsahuje inv. č. 3.

Z dalších pramenů využitelných pro studium dějin obce lze uvést především archivní fond Okresní úřad Horšovský Týn.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond Archiv obce Holubeč uspořádala a archivní pomůcku zpracovala ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně v březnu 2012 Jana Hrušková.

V Horšovském Týně dne 19. 11. 2012

Jana Hrušková

Seznam použité literatury a pramenů

Bezirk Hostau : Heimat zwischen Böhmerwald und Egerland. Marktredwitz : Wagner-Druck, 1977.

EDL, Jan. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae Historiae : Sborník Národního archivu v Praze*, 2006, roč. 14, s. 485–546.

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, I. a II. díl. Praha : Český statistický úřad, 2006.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan, DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost.* Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

LIEBSCHER, Karl. *Der politische Amtsbezirk Bischofteinitz.* Bischofteinitz : Jakob Mitzner, 1913.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny. I. díl – A–H.* Praha : Česká akademie věd a umění, 1954.

PROCHÁZKA, Zdeněk, KONDRYS, Antonín. *Horšovskotýnsko : historicko-turistický průvodce č. 9.* Domažlice : Nakladatelství Českého lesa, 1998.

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen : statistisch-topographisch dargestellt. VII. Band, Klattauer kreis.* Prag : J. G. Calve, 1839.

Statistický lexikon obcí v Republice československé : I. Čechy. Praha : Státní úřad statistický, 1924.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha : Orbis, 1934.

Unser Heimatkreis Bischofteinitz mit den deutschen Siedlungen im Bezirk Taus. Furth im Wald : Heimatkreis Bischofteinitz, 1983.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Inventární seznam

Inv. č. Obsah Časový rozsah Evid. jedn.

I. KNIHY

1 Parcelní protokol 1838 K 1

II. SPISY

2 Trestní list Franze Schmieda 1939 N 1

3 Soupis hospodářské půdy 1941 N 1

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Holubeč
Značka fondu:	AO Holubeč
Časový rozsah:	1838–1941
Počet evidenčních jednotek:	2 (1 úřední kniha, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	3
Rozsah v bm:	0,11
Stav ke dni:	19. 11. 2012
Zpracovatel archivního souboru:	Mgr. Jana Hrušková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Jana Hrušková
Počet stran:	8
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová

dne 19. 11. 2012 č. j. SOAP/010-0730/2012